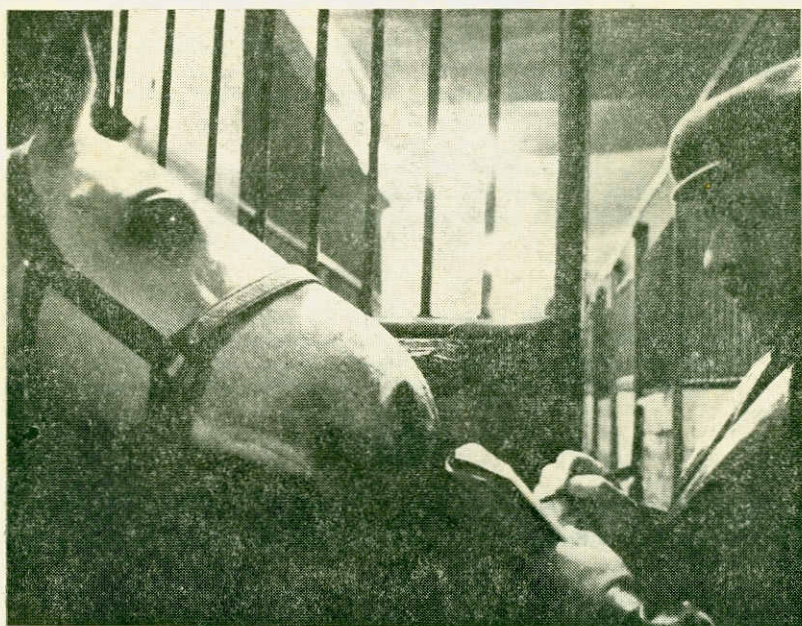

Z2 / 80 DOSTIHOVÝ

Zpravodaj

PROGRAM

ÚNOR 1980

CENA 5,— KčS

STÁTNI ZAVODIŠTĚ V PRAZE

Na titulní straně:

Prokaz, nová akvizice klusácké stáje JZD ČSP Tuchoraz, v srdečném rozhovoru s redaktorem Zpravodaje.

Na třetí a zadní straně obálky:

Záběry z Kostomlat nad Labem, kde má své sídlo tuchorazská klusácká stáj, v předposlední únorový den roku 1980. Viz reportáž uvnitř tohoto čísla.

Všechny snímky Stefan Adamik

Zvláštní číslo Dostihového programu Z 2/80 — DOSTIHOVÝ ZPRAVODAJ.

Vydává Státní závodíště v Praze ve spolupráci se SCADJ jako textovou přílohu k Dostihovým programům.

Připravuje kolektiv: Pavel Bernard, Petr Feldstein, Ivan Hanousek, Michal Novotný, ing. Michal Pokorný, Radovan Šimáček, Eva Waksmundská.

Obsah garantují: Ing. Vojtěch Babánek — ředitel Státního závodíště, ing. Jiří Šindler — předseda SCADJ, ing. Luboš Chudoba — předseda Turf klubu SSM a ing. Stanislav Waksmundský, CSc. — vedoucí dostihového střediska.

Patronaci nad tímto číslem převzalo JZD ČSP Tuchoraz, nositel Řádu práce.

Únor 1980, redakční uzávěrka 6. 3. 1980, předpoklad edice 6. 4. 1980.

OSTŘE SLEDOVANÍ KLUSÁCI aneb 9 případů trenéra Štípy

I v nevidlý den, jakým byl letošní 26. únor, kdy jsme se vypravili na návštěvu klusácké stáje JED ČSP Tuchoraz, působilo nádraží v Kostomlatech nad Labem /tedy tuchorazská stáj totiž sídlí, pár desítek metrů od skutečné kostomlatské/ vlněně. Šnad proto, že si autor této reportáže nemohl při prvních krocích na peronu, po opuštění svého místa za špinavým oknem pantografické soupravy nevzpomenout na příběh, odehrávající se na této stanici v době okupace, příběh plný hořkého humoru i sladkého smutku, příběh o naplněných i nanaplněných snech a tužbách /například o "inspektorské zahrádce"/ - Mrabalovy "Ostře sledované vlaky". Tím je tedy "zdvoudněna první polovina titulku. A druhá? Má snahu, abyste si v souvislosti s ní vybavili televizní serial 30 případů majora Zemana. Neboť vězte, že zde byl natáčen jeden z dílů jeho poslední dekadry nazvaný "Studna".

Zní to asi hodně nepravděpodobně, ale **prvním** člověkem, kromě nastupujících a vystupujících cestujících na nádraží, jehož jsme v Kostomlatech spatřili, byl právě ten, s nímž jsme chtěli mluvit. Ne, že by nám přišel naproti, netušil totiž, že přijedeme vlakem. Ale zkrátka : po deseti, patnácti minutách naši chůze, kdy jsme neviděli vůbec nikoho, vyjel na kole ze dvora jednoho z nekdajších soukromých statků na silnici, po níž jsme kráčeli, muž s placatou čepicí na hlavě. Byl to osmatřicetiletý Ladislav Štípa, trenér a první jezdec stáje, která byla založena na podzim v roce 1974.

Ukázalo se, že Ladislav Štípa byl na návštěvě u sousedů, konkurentů a spolupracovníků sávoce. Neboť stáj JZD Nástup Kostomlaty splňuje všechny podmínky pro toto trojí označení. Je od té tuchorazské doslova coby kamenem dohodil, na dostihové dráze představuje jednoho z mnoha soupeřů a přitom v rámci těch polabských JED, která se zabývají chovem klusáka, se stáji JZD ČSP Tuchoraz úzce kooperuje.

Za chvíli jsme vešli s trenérem Štípou do působiště jeho svěřenců. Pokud by býval Richard III. myslel svou zoufalou výzvu "Království za koně !" vážně, mohl by Ladislav Štípa teoreticky od něj obdržet těch království devět. Protože právě tolik koní má na starosti, právě tolik jich má v letošním hlášení majitelů.

V maštali je také další muž v pracovním oblečení. I jeho jméno je už z klusácké dráhy dobře známé, ale někomu může znít tak trochu "mocyklově" : František Štastný. Zvykli jsme si nějaký čas vidat před ním označení am., ovšem od loňské sezóny už jeho majitel patří do kategorie jezdců z povolání.

Mezi první dva z devíti klusáků, obvyklých pečlivě uklízené boxy, vystlané čerstvou slámou, jsou velmi zajímaví. Zmínili jsme se o nich už v minulém Zpravodaji v rubrice Z jeviště a zákulisí, teď však máme možnost vidět je skutečně, zblízka a v plné kráse. A je na co se dívat. Jedná se o v proslinci zakoupené akvizice v Sovětském svazu. První z nich je bělouš Prokaz. Je mu devět let a má na svém kontě skvělý kilometrový čas : 1:16,2. L. Štípa k tomu dodává: "To nezabýhl v normálním dostihu, ale v tak zvaném běhu na rekord s cvalajícímí vodiči, což se v SSSR často praktikuje. Jinak umí 1:21,0 až 1:22,0, ovšem s autostartem, tedy letným startem. Ve své kariéře vyhrál spoustu dostihů, mezi nimi i řadu opravdu hodnotných a slavných." A kolik vás stál ? ptáme se. "195 000 korun. Věřím, že se na našich drahách prosadí."

Vedle bílého Prokaze stojí jeho negativ. Působí téměř jako vraník, ale v "papírech" má uvedeno tmavý hnědák. L. Štípa říká : "Koupili jsme ho jako Kondora, ale teď je z něho Konnor. Ono dé jsme museli vypustit kvůli cvaláku Condorovi... Konnorje o dva roky mladší než Prokaz a slibujeme si od něj ještě víc. Původ má skvělý, je to vlastně čistý Američan."

Už na pohled působí Konnor velmi noblesně. Je dokonale vyšlechtěný, má ideální tělesnou konstrukci. L. Štípa: "Nezapře, že pochází z klusáckého ráje." Konnor se tváří důležitě, snad si je vědom svých kvalit. V Sovětském svazu běhal dobře, ale to nejlepší v sobě ještě úplně neodkryl. Byl o 30 000 korun levnější než Frokaz. Už také připouštěl, v SSSR je celkem obvyklé, že mnozí z aktivních klusáků plní čas od času i poslání plemeníka. Sovětští dostihoví pracovníci se nechali slyšet, že prodej Konnor byl trochu unáhlený a mnohá z nich jeho odchod do Československa trochu mrzí.

Sousední nájemník, tmavý podobně jako Konnor, je stejně starý, ale divákovi z Chuchle na rozdíl od jeho vrstevníka už dostatečně známý. Kuvajt, neboli "Ká-ja", syn Song of Egypta, toho v sobě, podle trenéra Štípy, má rozhodně více, než dosud ukázal. "Utíkat umí, ale vymýšlí si všelijaké únikové cesty. Spolehnouti na něj rozhodně není ..."

V dalším boxu je nejpopulárnější obyvatel příbytku. Je mu dvanáct, pochází z Maďarska, jeho původ "hraje a voní", což je jistě báječná kombinace; klusáctví příznivci už asi vědí, kdože to tam v rohovém boxu přebývá. Je to letos dvánáctiletý Teglas /Grammofon-Mita/, před časem příslušník naší superšpičky, ale zvláště v posledních letech, velmi náladový kůň. Loni kulhal, aniž se zjistila příčina, pak se zase rozběhal a chvílemi dal v dostizích, i když ne "jedničkových", vzpomenout na svou zašlou slávu. Ladislav Štípa dodává: "Dřív zaběhal 1:27,0 a byl skvělý, dnes umí 1:25,0 a už se neprosadí. Výkonnost ostatních se přece jenom hodně zlepšila a Teglas je vlastně veteránem."

Ze zbývajících pěti klusáků stále je nejznámější Arizona. Hodně nervní klusáčka, která nesnáší příliš časté starty. Ideální by pro ni bylo, kdyby běhala jednou za čtrnáct dnů až tři neděle. Na podzim začne dostihovou kariéru tříletý hnědák Kaporál, jehož sousedkou ve stáji je dvouletá Lamesta, dovezená také ze SSSR. Posledními dvěma "případy trenéra Štípy" jsou potomci známého Ulana Kala /dvouletá ryzka/ a žandár, který má v příbuzenstvu o devět let staršího a velice slavného polobratra, Klusáka 1978 a 1979, žen Žena, díky jejich společné matce Žaže. "Žandár bude dobrý, užitečný kůň, ale trochu pozdní. Už třikrát běhal, je to takový správný flegmatik," komentuje Ladislav Štípa. A to je, pokud jde o čtyřnohý obyvatel, celé osazenstvo.

Proti loňsku ovšem někdo chybí ...

"V provincii nám uhnul Zsoldos na zauzení stěv. A Turel šla do chovu."

Ztráta Zsoldose není právě příjemná, sám trenér a jezdec Štípa právě s ním zaznamenal v roce 1977 čas 1:24,0, který tehdy byl československým rekordem. V následující sezóně vyhrál Zsoldos s an. ing. Šindlerem v sulce Memorál Jindřicha Kaplana. Živoucí vzpomínkou na Zsoldose, který před krátkým časem připouštěl, zůstanou tři jeho hříbata.

Jaká je dostihová minulost trenéra a prvního jezdce stále JZD ČSP Tichoraz? Jako amatér jezdil cvalové dostihy, pro trenéry Hurbana, Šatru a Vítku. Podařilo se mu dvakrát vyhrát. "Byl jsem moc těžký, před dostihy mi často nezbyvalo nic jiného než potit až 10 kg. Sulka proto byla pro mou tělesnou váhu i konstrukci tím nejlepším řešením."

Jaká je ideální váha pro klusáckého jezdce? ptáme se.

"Říká se, že od 75 do 85 kg."

Už od pohledu je zřejmé, že v této váhové kategorii je "zařazena" i tělesná schránka pravé ruky L. Štípy, Františka Štastného /30 let/. Na otázku, jak dlouho je u koní, Štastný trochu s rozpaky odpovídá: "Moc dlouho ne. Dělal jsem něco úplně jiného. Jsem vyučený řezník, byl jsem řadu let zaměstnaný ve výrobně uze-nin v Nymburce. Dva roky před příchodem do téhle stáje jsem pracoval v lese. A tady jsem od srpna 1978."

Tedy vlastně nováček, ale asi hodně učenlivý. V sulce už je dávno jako doma.

Třetím a posledním zaměstnancem je Václav Benda /31 let/, v době naší návštěvy právě ve "škammách" ZOU ve Velké Chuchli, kde získává potřebnou odbornost. Dostihy zatím nejezdil. A k těmto třem chlapům ve stáji se ještě řadí jedna žena,

vlastně dívka, osmnáctiletá amatérská jezdka Alena Čemusová, jejíž jméno je dostihovým divákům už známé.

Tuchorazská klusácká stáj měla své působiště nejdříve doma v Tucherazi, potom v Lysé nad Labem. V Kostomlatech teprve dva roky.

"Pro práci, tedy trénink, tady nejsou, vlastně mohu snad už hovořit v minulém čase, nebyly nejideálnější podmínky. Ale teď už máme provozuschopnou dráhu. Od vlastní stáje je to sice kousek cesty, ale to není tak na závadu. Hlavně, že budeme mít terén, který kvalitou odpovídá tomu, čemu má sloužit. Až dosud to tak nebylo, a proto ani výsledky nebyly takové, jaké jsme si my a naši příznivci, především členové JZD, představovali." K tomu ještě podotýkáme, že tuchorazští budou mít /vzhledem k výrobní lhůtě Zpravodaje by snad bylo lepší napsat už mají/ "letní sídlo" na ústředním závodisti v Chuchli, dřevěnou panelovou stáj s 12 boxy; jejím výrobcem je Státní statek Židlochovice, majitel zvukového jména ve cvalových dostizích. Židlochovičtí takovou stáj v Chuchli mají od lonského léta a tuchorazským ji sami hned vedle své postaví.

"Některé koně tam v sezóně budeme možná přes týden nechávat, uvidíme. Všechno ukáže praxe. Hlavně, že v Chuchli budeme mít toto zázemí a tím nám ubudou problémy s ustájením v době dostihů." /L. Štípa/

Náš výlet do Kostomlat končil opět na nádraží. Vlak, snad proto, že tady byly vlaky ostře sledovány, přijel včas. Přejeme tuchorazským, aby podobně "včas" dobíhali v letošní sezóně do cíle dostihů i jejich klusáci.

Petr F E L D S T E I N

KLUSÁCI PO ROCE 1945

Vzpomínáme si na klusácké dění po druhé světové válce u nás.

Byla to Olomouc, kde byla převážná většina klusáckých koní a mnoho srdcí tlouklo pro tento sport.

Na skromně závodní dráze započalo několik příznivců pořádat dostihové dny. To přijížděly povozy, tažené konmi, a některý vůz něl i za vozem uvázaného koně. Tito koničkové se pak v průběhu dostihového dne objevili na závodní dráze. Měli úplně jiný zjev za sulkou, jak převléknutí do svátečních šatů. Vozy byly odstaveny okolo závodistiště a sloužily za tribuny pro obecníctvo. Dostihy probíhaly naprosto bez sázek.

Klusácký koňský materiál se získával zajištěním po různých místech v republice, když se někdo doslechl, že tam nebo tam mají koně, který by mohl vypadat jako klusák.

Klusáci se objevili v Chuchli, Mar. Lázních, Karl. Varech a později i v Bratislavě.

Jméno klusáka nebylo často odvozeno po rodičích, protože v dostihovém programu bylo ve velké části uvedeno v závorce původ neznámý. A bylo dost klusáků bez původu, kteří se prosadili kvalitně jak na závodní dráze, tak později v chovu.

Jistě je mnoho pamětníků jmen klusáků jako : Bátor, Muštiar, Titan, Justin, Elektra, Kormoš, Rémus, Bajnok, Peter, Principal, Laňka, Ulrika, Bubik, Maryša, Lucka, Šárka, Ajax, Carmen, Rigoletto, Danko, Jedrenko, Nina, Armida.

A jmen jezdců : Kaplan otec a syn, Mack, Kocourek, Kocourková, Černovský, Černovská, Žilina, Janouch, Frgal, Láska, Stratil, Černý, Wasseráb, Bacigal otec a syn, Heřman, Truska, Šmolda, Chmela, Šimek, Poláček, Jungwirt, Müller, Valenta, Varvažovský st., Stára, Mašek.

Rozdíl mezi amatérem a profesionálem byl jen ten, že amatér měl v dostihu úlevu - 20 metrů. Jinak to byla jedna rodina.

V Chuchli se jezdilo a v Karl. Varech též po cvalácké travnaté dráze. V Mariánkách po krásné klopené dráze a v Bratislavě na škvárovém fotbalovém hřišti. Handicapy měly metrové rozdílly i takové, že první stál třeba na metě 2000 m a poslední na metě 2320 m.

Převážení klusáků se provádělo jenom po železnici a málokdo by se dnes obětoval na trasu Olomouc - Praha nebo Karlovy Vary a aby celou cestu strávil ve společnosti klusáka a spal na balících slámy v nákladním vagóně a aby hlídal kbelíky s vodou, které se při posunování vagónů vylévaly a on potom na stanicích běhal po nádraží, aby kbelíky doplnil. Kdyby tenkrát byly PVC kanistry!

V loňském roce o dovolené jsem si zajel do Olomouce a okolí, abych si vzpomínal a zde jsem měl potvrzenou skutečnost, že tam nikde neexistuje žádný klusák. A taková to byla velmoc. Hlavní město klusáků se přestěhovalo do Tlumačova, Tekova, Lysé a do Jilového atd.

Bylo to tenkrát před lety v Olomouci moc hezké, ale jsem dnes zase jiným způsobem spokojený, protože se klusáci přes všechny dřívější potíže stále více a více prosazují a jejich dostihy získávají oblibu.

Ještě by bylo dobré vzpomenout na příznivce klus. dostihového sportu, kteří se tenkrát dokázali sejít před Novým rokem na závodistišti v Chuchli a dokonce uspořádat dva klusácké dostihy a to často i ve sněhu.

Mírslav ŘEZNÍČEK

Klusácký sport

BELLINO II ŠVAGREM ELEAZARA A HADOLA DU VIVIER. Trojnásobný vítěz Prix d'Amérique Bellino II od r. 1979 připouští v savojském hřebčínu Abbaye v rozloze 52 ha, vybudovaném z jeho výher, opatřeném 50 boxy a 800 m dlouhou tréninkovou dráhou. Dostávají se k němu klisny z Finska, Belgie, Nizozemska, Itálie, USA, všechny opatřené nejvyšším doporučením /čas 1:18/km/. Z domácích francouzských partnerek to byly např. Agronne, matka Grandpré, Eleazarova sestra Gustavia, jakož i Imera, sestra Hadola du Vivier. Roční počet je omezen na 50 klisen. Bellinův majitel M. Macheret měl možnost prodat ho do USA za 25 mil. fr. Při umělé inseminaci a 200 klisnách ročně mohl se tam zaplatit za rok, ale M. Macheret ho z vlasteneckých důvodů ponechal ve Francii. Chce také ukázat Normanům, kteří si dělají na klusáky monopol, co znamená savojský kůň. Bellino vyrostl v nadmořské výšce 480 m, nyní působí ve výšce 467 m n.m. a pro ozdravení posílá p. Macheret své klusáky občas i do výše 750 m. Prý jim to svědčí. Připomeneme si, že Bellino je poměrně skrovného původu. Jeho otcí Boum III a jeho matce Belle du Jour II bylo při jeho narození už 22 let a méně trpělivý chovatel by byl Belle de Jour už vyřadil pro neplodnost. Při rozloučení s dostihovou dráhou vyběhl Bellino II v Hilversumu evropský rekord 1:13,8/km.

REKORDNÍHO SÁZKOVÉHO OBRATU bylo dosaženo na klusáckém závodisti Vincennes /Paříž/ při nejvyšše dotovaném klusáckém dostihu světa Prix d'Amérique. Na tzv. tiercé /velké pořadí/ bylo u totalizátoru vsazeno 130,1 mil. franků.

KLUSÁCKÁ STATISTIKA. Za klusácké velmoci jsou v západní Evropě považovány Francie, Itálie, Švédsko a NSR. Může proto zajímat jejich statistika:

	Francie	Itálie	Švédsko	NSR
Koně v tréninku	10 099	4 365	6 742	5 471
Chovné klisny	14 546	5 771	6 200	3 502
Narozená hříbata	7 150	2 997	3 226	2 202
Dotace /mil.fr.fr./	185	103	90	87
Dotace na koně /fr./	18 530	23 742	13 350	12 929
Obrat sázek /mil.fr./	5 817	1 634	1 238	635

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍM KLUSÁKEM ŠVÝCARSKA byl 1979 Fabrizo, který si při 9 vítězstvích vyklusal 53 850 šv. fr. Mezi majiteli vede s 84 150 šv. fr. stáj Pachoud a trenér Pachoud získal 17 vítězství. Amatérský jezdec J. J. Chablaix zvítězil 16 krát, po 13 vítězstvích mají L. Devaud a Y. Pittet.

DVA ŠVĚDSTÍ KLUSÁČTÍ "VOZATAJOVÉ" Wallner a Johnson si v USA vypočítali, že by mohli v téže dni, vzhledem k časovému rozdílu 1 hodiny startovat zároveň v Louisville Downs a ve 188 km na západ vzdáleném kentuckém Hendersonu. Když však Wallner vyhrál v Louisville a jeli vozem plnou parou do Hendersonu, byli zastaveni dopravní policií, takže svůj start na druhém závodisti zmeškali. Zastoupili je úspěšně náhradníci.

Na sestavení rubriky se podíleli : Jaroslav BENEŠ
Mirek BOJAR
ing. Michal DURUTTYA
ing. Petr KAŇKA
za vedení Radovana ŠIMÁČKA

Amatérské šampionáty

Dnes již na celém našem území uznávané Sdružení bylo založeno v roce 1969 a od roku 1970 pravidelně ročně vyhlašuje a diplomy odměňuje amatérské šampióny ČSSR na rovině, proutěných překážkách, steeplechase a v klusáckých dostizích.

Předkládáme šampióny posledního desetiletí, ta, kteří byli SČADJ oficiálně vyhlášeni /za jménem počet vítězství v daném roce/ :

rok	rovina		prout.překáž.		steeplechase		klusácké dostihy	
1970	Dr. Polák	3	Moravec	4	Kubeš	2	Charvát	2
1971	Klíma	5	Bartoněk	3	Jančár	3	Ing. Šindler	3
1972	Dr. Polák	5	Bartoněk	1	Nová	12	Dobiáš	5
1973	Krippnerová	2	Dr. Polák	3	Ing. Krasl	5	Ing. Šindler	6
1974	Čížek	3	Jančár	2	Březík	4	Ing. Šindler	5
1975	Kieryková	4	Ing. Peč	2	Březík	3	Svoboda St.	4
1976	Hera	3	Michal	2	Ing. Krasl	3	Rambousek	3
1977	Bíbrlík	6	Hera	5	Plaček	3	Ing. Šindler	5
1978	Šíma	5	Hera	2	Hejda	3	Voříšková	5
1979	Ing. Zedník	7	Kadvan	1	Štěpán	4	Koštíř	6
			Gassmann					

Držitelé rekordů v šampionátech co do počtu vítězství jsou :

na rovině z roku 1979	Ing. Josef Zedník	7 vítězství
na prouti z roku 1960	Oldřich Varmuže	7 vítězství
steeplechase z roku 1972	Jana Nová	12 vítězství
klusácké dostihy z roku 1973	Ing. Jiří Šindler	6 vítězství
	tento rekord vyrovnal v roce 1979 Josef Koštíř	

Naši amatéři získali i cenná vítězství v zahraničí - na rovině Josef Hera 3, Dr. Milaň Polák 1, v sulkách Ing. Jiří Šindler 5, Imrich Alkér 2, František Charvát, Géza Nagy a Jozef Rosival po 1, a proto také SČADJ na výroční schůzi 9.2.1980 odměnilo dva nejúspěšnější amatérské jezdce v zahraničí - Josefa Heru a Ing. Jiřího Šindlera.

CHOVATELSKÉ ZABĚRY

Klusáčtí plemeníci

Pro rok 1980 byli licentováni hřebci, které uvádíme v následujícím přehledu podle místa nynějšího působení:

JZD Kostomlaty n/L.

KAPERS, hnědák, nar.1972 po Kolčedan z Krupáda
SERŽANT, bělouš, nar. 1967 po Boccaccio z Kerz

PP Tlumačov

VENIVICI, hnědák, nar.1968 po Firestar z Grecia
LABIRINT, bělouš, nar.1970 po Bill Hanover z Lazur
HANKO, hnědák, nar.1969 po Stentor z Hansestadt

PÚ Nový Tekov

FUOCO, hnědák, nar.1968 po Nike Hanover z Miss Coaltown
KRISTAL, hnědák, nar. 1971 po Love Hanover z Kuzina

Novými plemeníky jsou tedy Kapers a Venivici. Kapers byl importován ze SSSR v r. 1977 a v r. 1978 se objevil na chuchelské dráze. Startoval však pouze třikrát, pak musel být pro zdravotní potíže z tréninku stažen. Venivici byl dovezen v letošním roce z Itálie. Jeho rekordní čas je 1:17,1. Oba nově zařazení plemeníci by měli být pro náš znovu se rozšiřující chov klusáka přínosem.

Ing. Michal POKORNÝ

